

Харківська державна академія дизайну і мистецтв»

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет «Образотворче мистецтво»

(назва факультету)

Кафедра монументального живопису

(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломної роботи бакалавра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: **РОЗПИС ДЛЯ ФОЙЄ АРХІТЕКТУРНОЇ СПОРУДИ НА ТЕМУ «МІЖ
БЕРЕГАМИ БУДЕННОГО»**

Виконав: студент 4 курсу,
спеціальності В4 «Образотворче мистецтво та
реставрація»

(шифр і назва спеціальності)

ОПП «Стріт-арт і монументальне мистецтво»

(назва освітньо-професійної програми)

Анна ОСТРЯНСЬКА

(ім'я та прізвище)

Керівник проф. Володимир НОСЕНКОВ

(ім'я та прізвище)

Рецензент доц. Марія КОВАЛЬОВА

(ім'я та прізвище)

Харків — 2026

Харківська державна академія дизайну і мистецтв
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет «Образотворче мистецтво»

Кафедра монументального живопису / денна форма навчання

Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»

Галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Спеціальність В 4 «Образотворче мистецтво та реставрація»

ОПП «Стріт-арт і монументальне мистецтво»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри монументального живопису

Євген Котляр

“1” лютого 2026 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

Анна ОСТРЯНСЬКА

1. Тема проекту: РОЗПИС ДЛЯ ФОЙЄ АРХІТЕКТУРНОЇ СПОРУДИ НА ТЕМУ «МІЖ
БЕРЕГАМИ БУДЕННОГО»

керівник проекту (роботи) Носенков Володимир Миколайович, професор,
Заслужений діяч мистецтв України

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “1” травня 2026 р. № 106-ОС

2. Строк подання студентом проекту (роботи) 7.06.2026

3. Вихідні дані до проекту (роботи): Зібраний підготовчий матеріал під час
переддипломної практики

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

- *Обґрунтування актуальності теми;*
- *Збір інформації та систематизація підготовчих матеріалів;*
- *Аналіз аналогів;*
- *Розробка авторської концепції рішення теми;*
- *Композиційний пошук образотворчих засобів втілення творчого задуму;*
- *Художньо-технологічні засоби виконання твору;*
- *Висновки;*
- *Список літератури;*
- *Ілюстративні матеріали.*

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): фор-ескіз, проектна частина (вигляд твору в об'єкті, живописний твір (з трьох полотен), розмір 80 x 150 см.)

6. Дата видачі завдання 1 лютого 2026 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	<i>Затвердження теми дипломної роботи</i>	<i>Травень</i>	ОК
2	<i>Аналіз аналогів</i>	<i>Травень</i>	ОК
3	<i>Розробка авторської концепції рішення теми</i>	<i>Травень</i>	ОК
4	<i>Композиційний пошук образотворчих засобів втілення творчого задуму;</i>	<i>Травень</i>	ОК
5	<i>Затвердження ескізів рішення теми</i>	<i>Травень</i>	ОК
6	<i>Систематизація інформації до пояснювальної записки</i>	<i>Травень</i>	ОК
7	<i>Виконання оригіналів дипломної роботи</i>	<i>Травень-червень</i>	ОК
8	<i>Оформлення пояснювальної записки та дипломної роботи</i>	<i>Травень-червень</i>	ОК
9	<i>Захист дипломної роботи</i>	<i>Червень</i>	ОК

Студент

Анна ОСТРЯНСЬКА

Керівник проекту (роботи) Володимир НОСЕНКОВ

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ.....	2
ЗМІСТ.....	4
ВСТУП.....	5
КОНЦЕПЦІЯ РОБОТИ.....	7
РОЗБІР ОБ'ЄКТА.....	9
ЗБІР МАТЕРІАЛУ.....	11
РОБОТА З АНАЛОГАМИ.....	13
СЦЕНАРІЙ РОБОТИ.....	17
КОМПОЗИЦІЙНЕ, СТИЛЬОВЕ ТА ТЕХНІЧНЕ РІШЕННЯ.....	20
СКЛАД ПРОЄКТУ.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	23
АЛЬБОМ ІЛЮСТРАЦІЙ.....	26

ВСТУП

Мистецтво є важливою складовою духовної культури суспільства та одним із засобів осмислення навколишнього світу. Упродовж усієї історії людства воно не лише відображало події свого часу, а й формувало систему цінностей, світогляд та культурну пам'ять поколінь. Через художній образ митець має можливість передавати власне бачення дійсності, звертати увагу на суспільні явища та порушувати питання, актуальні для людини в різні історичні періоди.

Особливе місце в образотворчому мистецтві займає монументальне мистецтво, яке безпосередньо взаємодіє з архітектурним середовищем та громадським простором. На відміну від станкового твору, монументальна робота стає частиною архітектурного об'єкта, впливаючи на його художній образ та емоційне сприйняття. Саме тому важливими складовими монументального твору є не лише художня виразність, а й гармонійне поєднання з простором, для якого він створюється.

У сучасному мистецтві дедалі більшого значення набувають теми, пов'язані з людиною, її повсякденним життям та місцем у суспільстві. Художники все частіше звертаються не лише до історичних чи героїчних сюжетів, а й до звичайних життєвих ситуацій, у яких розкриваються людські емоції, взаємини та особистий досвід. Через прості на перший погляд події мистецтво здатне привертати увагу до важливих суспільних процесів, зберігати пам'ять про час та формувати емоційний зв'язок між твором і глядачем.

У різні історичні періоди мистецтво відображало те, що хвилювало суспільство найбільше. Поряд із масштабними подіями та визначними постатями художників завжди цікавило повсякденне життя людини — її праця, спілкування, звички, радощі та переживання. Саме з таких звичайних моментів формується людський досвід, культурна пам'ять та відчуття належності до певного часу і середовища. Повсякденність часто залишається непомітною, однак саме вона становить основу життя кожної людини. Через буденні ситуації розкриваються людські характери, проявляються взаємини між поколіннями, формується відчуття дому та спільноти.

Сучасне мистецтво дедалі частіше звертається не лише до естетичних питань, а й до проблем та явищ, що хвилюють суспільство. Воно стає простором для осмислення змін, що відбуваються навколо людини, допомагає переоцінити звичні речі та звернути увагу на те, що часто залишається поза межами щоденного сприйняття. Художній твір здатний не лише відображати дійсність, а й спонукати до роздумів над цінністю людського досвіду та місцем людини у світі.

Сучасні суспільні зміни, стрімкий темп життя та постійні виклики сьогодення змушують по-новому осмислювати значення звичних речей і щоденних подій. Те, що раніше сприймалося як невід'ємна частина повсякденності, сьогодні набуває особливої цінності. Особливо гостро це усвідомлюється в умовах суспільних потрясінь, коли звичайні моменти людського життя починають сприйматися як щось важливе та незамінне. Саме тому звернення до тем людських взаємин, спілкування, праці та повсякденного життя залишається актуальним напрямом художнього дослідження.

Дипломний проєкт виконано у галузі монументального живопису та розроблено для розміщення у фойє архітектурної споруди. Робота спрямована на створення художнього образу, що поєднує архітектурний простір із темою повсякденного життя людини, її взаємодії з навколишнім середовищем та суспільством. Через засоби композиції, кольору та образної мови твір розкриває значення звичайних життєвих моментів як невід'ємної частини людського досвіду та нагадує про цінність тих подій, з яких складається людське життя.

КОНЦЕПЦІЯ РОБОТИ

«Єдиний, хто не втомлюється, — час. А ми живі, нам треба поспішати».

Ліна Костенко

Буденність є невід'ємною частиною людського життя. Саме у щоденних діях, звичних маршрутах, коротких зустрічах і простих моментах формується емоційний досвід людини, її пам'ять та відчуття часу. У сучасному суспільстві людина постійно перебуває у швидкому ритмі життя, через що звичайні моменти часто залишаються непомітними. Щоденні справи поступово перетворюються на безперервний рух, у якому люди перестають помічати емоційну цінність простих речей, людської присутності та атмосфери навколишнього середовища. Буденність одночасно є явищем звичним і глибоко психологічним. Вона формує внутрішній стан людини, її спогади, відчуття дому, часу та власного місця у світі. Саме у звичайному житті найчастіше проявляються справжні людські емоції: втома, спокій, радість, очікування, самотність або відчуття близькості з іншими людьми. Через прості сцени повсякденності суспільство відображає власний емоційний стан, культуру спілкування та взаємодію людини із середовищем.

Сучасне суспільство дедалі більше відчуває нестачу емоційної зупинки та внутрішнього спокою. Через постійний інформаційний потік і швидкий темп життя людина часто існує механічно, не звертаючи уваги на красу звичайних моментів. Саме тому тема буденності залишається важливою для мистецтва, адже вона дозволяє зосередитися на людських почуттях, атмосфері простору та емоціях, знайомих кожному. Художнє осмислення повсякденного життя допомагає побачити у звичних речах поетичність, теплоту та внутрішню глибину. Невід'ємною частиною буденності є плин життя та часу. Час у людському сприйнятті не завжди відчувається однаково: інколи він проходить непомітно, а інколи залишає сильні емоційні спогади через окремі моменти, запахи, образи чи випадкові зустрічі. Людина постійно перебуває у русі між минулим і теперішнім, між спогадами та реальністю. Саме тому звичайні сцени повсякденного життя можуть викликати почуття ностальгії,

внутрішньої тиші або нагадувати про швидкоплинність часу. Плин життя проявляється у зміні поколінь, людських взаємин, міського середовища та емоційного стану суспільства. Простір міста стає своєрідним свідком часу, у якому щодня повторюються знайомі рухи, зустрічі та життєві ситуації. Проте навіть у повторюваності буденності кожна мить залишається неповторною.

Саме ця крихкість моменту та його емоційна цінність стали важливою складовою художньої концепції твору. Сприйняття буденності та плину часу змінюється залежно від віку, життєвого досвіду та обставин, у яких перебуває людина. Для дитини повсякденність наповнена відкриттям світу та простими радощами, для дорослої людини — щоденними турботами, відповідальністю та постійним рухом, а для старшого покоління звичайні моменти часто перетворюються на спогади та внутрішню ностальгію. Саме тому одні й ті самі сцени можуть викликати у різних людей абсолютно різні емоції та асоціації.

Особливого значення тема буденності набула в умовах сучасних суспільних потрясінь та війни. Події останніх років показали, наскільки крихкими можуть бути звичні для людини моменти життя: щоденні зустрічі, міський простір, спокійні розмови, атмосфера знайомих місць. Через втрату дому, окупацію територій та вимушені зміни люди дедалі гостріше відчують цінність простого повсякденного життя, яке раніше здавалося звичним і незмінним. Саме тому звичайні сцени сьогодні сприймаються не лише як частина буденності, а і як емоційний образ часу, який може залишитися лише у пам'яті та спогадах. Основним завданням роботи є створення атмосфери, емоційно близької кожному глядачеві. Художній твір спрямований не на зображення конкретної історії, а на передачу відчуття, знайомого багатьом людям, — відчуття присутності у моменті життя, який здається звичайним, але з часом перетворюється на спогад. Через взаємодію персонажів, ритм композиції, колористичне рішення та просторове середовище створюється образ повсякденності як безперервного руху життя, у якому людина постійно перебуває між минулим, теперішнім та власними емоційними переживаннями.

РОЗБІР ОБ'ЄКТА

Живописний твір призначений для розміщення в умовному проєктованому інтер'єрі фойє сучасного культурного центру або галерейного простору. Інтер'єр виконаний у мінімалістичному стилі з використанням стриманих архітектурних форм та нейтральної кольорової гами. Простір має витягнуту форму, високі стелі та великі віконні площини, через які надходить природне освітлення. Основна стіна, призначена для розміщення твору, має розмір приблизно 3 x 6 метрів, що дозволяє гармонійно інтегрувати композицію у простір інтер'єру без перевантаження архітектурного середовища. Освітлення організоване за допомогою природного денного світла та системи спрямованих стельових світильників, які акцентують увагу на художньому творі. Поєднання теплого штучного освітлення та світлих поверхонь інтер'єру створює м'яку атмосферу й підсилює колористичне рішення композиції.

Простір фойє розрахований на постійний рух людей, тому художній твір повинен добре сприйматися як зблизька, так і на відстані. Велика площа стіни дозволяє глядачеві поступово сприймати композицію під час руху через приміщення, що створює ефект послідовного візуального розкриття сюжету. Завдяки відкритій перспективі простору твір стає головним емоційним та композиційним акцентом інтер'єру.

Робота складається з трьох вертикальних полотен розміром 50 x 80 см. кожне, які разом утворюють єдину горизонтальну композицію загальним розміром 150 x 80 см. Полотна розташовані впритул одне до одного без значних проміжків, що дозволяє сприймати композицію як цілісний живописний простір. Також до проєкту входить фрагмент роботи розміром 70 x 100 см.

Інтер'єр фойє не перевантажений декоративними елементами, що дозволяє зосередити увагу саме на художньому творі. Світлі стіни, бетонні поверхні та теплі відтінки підлоги гармонійно поєднуються з колористикою композиції. Охристі,

теракотові та бірюзові відтінки живопису створюють теплий емоційний контраст із сучасним стриманим середовищем інтер'єру.

Архітектурний простір фойє та багатофігурна композиція твору взаємодіють між собою через ритм руху. Люди, які перебувають у приміщенні, стають частиною загальної атмосфери простору, а сцени повсякденного життя, зображені у творі, створюють відчуття живої присутності та емоційної близькості до глядача.

ЗБІР МАТЕРІАЛУ

Для створення дипломної роботи були використані фотографії міських просторів, ринків, архітектурних об'єктів, натурні замальовки, спостереження за поведінкою людей та вивчення творів художників-аналогів. Було проведено збір та аналіз візуального матеріалу, пов'язаного з темою повсякденного життя, людської взаємодії та атмосфери міського простору. Основою підготовчого етапу стало спостереження за сценами буденного життя, пластикою рухів, емоційними станами та побутовими деталями. Значна увага приділялася атмосфері південних міст, ринкових просторів, вуличного середовища та взаємодії людини з архітектурою.

Художній твір виконано у стилі сучасного монументального живопису з елементами стилізації та декоративного узагальнення форми. Композиція поєднує побутові сцени, символічні образи та елементи легкої іронії, що створюють живу атмосферу повсякденного міського середовища.

Арки — символ переходу, руху між різними етапами життя та внутрішніми станами людини. Формують глибину простору та створюють відчуття відкритості середовища.

Ринок — центр щоденного життя громади, постійного руху, людської взаємодії та зміни часу. Простір, у якому поєднуються різні характери, покоління та життєві ситуації.

Кіт на килимку — деталь домашнього затишку, спокою та тепла повсякденного середовища. Його присутність створює атмосферу природності та емоційного комфорту.

Дівчинка, яка тягнеться до кота — образ дитячої щирості, відкритості до світу та прагнення до простого емоційного контакту.

Хлопчик із хлібом — сцена простих людських цінностей, дитячої довіри та безпосереднього сприйняття життя.

Хліб — символ праці, повсякденного життя, достатку та базових людських потреб.

Пес, який відкусив шматок хліба — момент живого невимушеного побуту, несправедливості, неконтрольованих подій та порушення звичного порядку буденності.

Плач хлопчика — символ щирих людських емоцій та вразливості людини перед життєвими обставинами.

Чоловік із важким мішком — символ щоденної праці, життєвого досвіду та емоційного навантаження, яке людина несе протягом життя.

Газета — знак щоденних звичок і зв'язку людини з подіями навколишнього світу.

Чоловік із газетою — образ спостереження за світом, звички повсякденного життя та внутрішньої зосередженості людини.

Жінка-поштарка на велосипеді — образ комунікації між людьми та частина повсякденного ритму міста.

Велосипед — символ свободи, руху вперед та щоденного життєвого ритму.

Жінка, яка виливає воду — образ заздрості, несправедливого плину життя.

Вода — символ часу, мінливості життя та швидкоплинності моментів.

Старі дверцята — символ невідомого майбутнього, очікування та межі між минулим і тим, що ще приховане від людини.

Море — символ внутрішньої свободи, спокою та безмежності.

Кораблі — символ дороги, надії, прагнення до змін та руху у невідоме майбутнє.

Міський простір — простір повсякденного життя, у якому люди щодня взаємодіють між собою та проживають власні емоційні моменти.

Тепла кольорова гама — символ ностальгії, затишку та емоційної пам'яті.

Пара з дитиною у візку — образ сімейного затишку, продовження життя та зміни поколінь.

Чоловік із возиком, наповненим товаром — образ щоденної праці, відповідальності та людської витривалості.

Море за вікном — символ плинності часу, спокою, глибини людських переживань та нескінченності життя.

РОБОТА З АНАЛОГАМИ

Під час створення дипломної роботи було проаналізовано творчість художників монументального та декоративного живопису, у роботах яких важливе місце займають тема повсякденного життя, багатофігурна композиція, взаємодія людини з міським середовищем та емоційна атмосфера простору.

Мгер Чатинян — сучасний вірменський художник, народився у 1989 році в місті Кіровакан (сучасна назва — Ванадзор, Вірменія) Важливим аналогом для дипломної роботи стали його картини, у яких він звертається до тем повсякденного життя, людських взаємин та емоційної пам'яті. Особливістю творчості митця є вміння знаходити художню цінність у звичайних життєвих ситуаціях. Його персонажі не є героями визначних подій, а навпаки — звичайними людьми, які живуть у знайомому побутовому середовищі. Саме через такі сцени художник передає людські почуття, теплоту спілкування та атмосферу буденності. У роботі «Старий друг» художник звертається до теми дружби, вірності та емоційного зв'язку між людиною і твариною. На перший погляд сюжет є простим і зрозумілим, проте саме в цій простоті розкривається глибокий зміст твору. Картина передає теплу атмосферу повсякденного життя та нагадує про цінність моментів, які часто залишаються непоміченими у щоденній метушні. Для творчості Мгера Чатиняна характерна стилізація форми та декоративне трактування кольору. Художник узагальнює форми, відмовляючись від надмірної деталізації, але при цьому зберігає емоційну виразність образів. Значну роль у його роботах відіграє колористика. Теплі охристі, теракотові та насичені сині відтінки створюють атмосферу затишку, спокою та легкої ностальгії. Саме такий підхід до кольорового вирішення став близьким до колористичної концепції моєї дипломної роботи.

Клод Фошер — французький художник, народився у 1936 році в Парижі. У своїй творчості митець часто звертається до образів міських ринків, портів, морських пейзажів та сцен повсякденного життя.

Для творчості художника характерна декоративна стилізація форми та узагальнення деталей. Композиції будуються за допомогою великих кольорових площин, які формують простір та створюють цілісний ритм твору. Людські постаті часто мають умовне трактування та не деталізуються, залишаючись частиною загального середовища. Особливу роль у роботах Клода Фохера відіграє колір. Художник активно використовує контраст теплих і холодних відтінків, поєднуючи насичені сині, блакитні, охристі, помаранчеві та червоні кольори.

Олександр Мурашко (1875–1919) — видатний український живописець, педагог та один із найяскравіших представників українського модерну. Народився у Києві. Особливістю творчості Олександра Мурашка є поєднання академічної школи з імпресіоністичним відчуттям кольору та світла. У своїх роботах художник значну увагу приділяв людині, її внутрішньому стану та атмосфері навколишнього середовища. Для його творів характерні живописність мазка, декоративність кольорових співвідношень, м'яка передача освітлення та гармонійна композиційна побудова. У багатьох роботах художник звертався до образів звичайних людей та сцен повсякденного життя. Його цікавила не стільки сама подія, скільки настрої, атмосфера та емоційний стан персонажів. Через побутові сюжети Мурашко передавав красу повсякденності та людську присутність у навколишньому світі.

Картина «Квіткарки» є прикладом звернення художника до простої життєвої тематики. У центрі уваги перебувають звичайні жінки, зайняті щоденною працею. Проте завдяки майстерній роботі з кольором, світлом та композицією побутова сцена набуває художньої виразності та емоційної глибини.

Пітер Брейгель Старший - близько 1525 року — народився, імовірно, в місті Бреда в Нідерландах. Одним із аналогів для дипломної роботи стала картина Пітера Брейгеля Старшого «Ігри дітей», створена у 1560 році. У цьому творі художник зображує велику кількість дітей, які зайняті різними іграми та побутовими діями. На перший погляд картина має легкий, майже розважальний характер, проте при уважному розгляді вона розкриває складну систему людських взаємин, руху,

поведінки та символічного осмислення життя. Особливий інтерес у роботі Брейгеля викликає багатофігурність композиції. Кожна група персонажів має власну дію, але разом вони утворюють єдиний ритм простору. Художник не виділяє одного головного героя, а створює цілісний образ середовища, у якому життя розгортається одночасно в багатьох маленьких сценах. Важливим є також легкий комічний характер окремих сцен у творі Брейгеля. Його персонажі виглядають живими, інколи кумедними, але саме через це вони стають ближчими до глядача. У роботі Брейгеля важливе значення має організація простору. Архітектура, вулиця та площа стають не просто фоном, а середовищем, у якому відбувається дія. Простір наповнений рухом, персонажами та деталями, що створює відчуття справжнього життя.

Герберт Ешвін Бадд (1881–1950) — британський художник, графік та педагог. У його роботах велике значення мають рівновага мас, організація простору та чіткість художнього рішення. Навіть у багатофігурних композиціях художник прагнув до логічної структури та цілісності зображення.

Андре Деймон — французький художник, який народився у 1946 році. Його творчість пов'язана переважно з пейзажним та жанровим живописом. Основними темами робіт митця є середземноморські міста, морські узбережжя, архітектурні ансамблі, ринки та сцени міського життя. Художня манера Андре Деймона вирізняється декоративністю та стилізованим трактуванням форми. Митець свідомо відмовляється від детального реалістичного відтворення об'єктів, надаючи перевагу узагальненню форм та кольорових площин. Завдяки цьому його твори набувають цілісного декоративного характеру та виразного композиційного ритму. Проведений аналіз творчості обраних художників дозволив дослідити різні підходи до створення багатофігурної композиції, організації художнього простору, роботи з кольором та образною мовою твору. Особливу увагу було приділено способам зображення людини в повсякденному середовищі, взаємодії персонажів між собою та створенню цілісного емоційного образу.

Дослідження аналогів стало важливим етапом формування авторського задуму та допомогло визначити основні художні засоби майбутнього розпису. Аналіз творчого досвіду митців сприяв пошуку власного композиційного та стилістичного рішення, а також глибшому осмисленню теми дипломної роботи. Значимість дипломного проєкту полягає у зверненні до теми повсякденного життя, яка залишається актуальною незалежно від часу та суспільних обставин. У сучасному світі людина часто не помічає цінності звичайних моментів, спілкування, праці та людських взаємин. Робота акцентує увагу на тих подіях і переживаннях, які формують щоденне життя та складають основу людського досвіду. Через образи звичайних людей, побутові сцени та символічні деталі твір спонукає до переосмислення значення буденності як невід'ємної частини людського життя та культурної пам'яті суспільства.

СЦЕНАРІЙ РОБОТИ

Дипломний проєкт виконано у формі триптиха. Композиція складається з трьох вертикальних полотен розміром 50×80 см, які разом утворюють єдиний горизонтальний формат розміром 150×80 см. Незважаючи на поділ на окремі частини, триптих сприймається як цілісний монументальний твір, усі елементи якого об'єднані спільною сюжетною лінією, архітектурним середовищем, колористичним рішенням та загальним емоційним настроєм. Робота виконана акриловими фарбами на полотні. Техніка виконання поєднує декоративність кольору зі стилізованим трактуванням форми. Пластика персонажів та архітектурних елементів підпорядкована загальному композиційному ритму, що сприяє створенню цілісного художнього образу.

У центрі композиції знаходиться сцена, яка є змістовим та емоційним ядром твору. Головну увагу привертає молода сім'я з дитячим візком. Їхній образ символізує продовження життя, зміну поколінь, початок нового етапу в житті та безперервність людського існування. Ліворуч від них розташована дівчинка, яка простягає руку до кота, що лежить на килимку. Ця сцена передає дитячу допитливість та щирість, які супроводжують людину на початку життєвого шляху і до самої старості.

За дівчинкою зображено бабусю, яка обирає овочі на ринку. Вона є втіленням повсякденних турбот та звичних життєвих ритуалів, що повторюються з дня в день, з року в рік.

З правого боку від центральних фігур розташований чоловік, який несе важкий мішок. Його образ символізує працю, відповідальність та життєві обов'язки, які людина бере на себе протягом життя. Важливим композиційним акцентом центральної частини є велика арка, крізь яку відкривається вид на море. На горизонті помітні кораблики, що стоять біля причалу є і такі, що повільно рухаються водною гладдю. Цей мотив створює відчуття відкритого простору та стає своєрідною метафорою життєвого шляху, руху вперед і постійного плину часу.

Права частина триптиха наповнена побутовими сценами та елементами легкої життєвої іронії. Тут зображено хлопчика, який тримає згорток щойно придбаного хліба та плаче через те, що пес вже відкусив від хліба шматок. Пес стоїть поруч і ніби очікує нагоди отримати ще щось. Незважаючи на комічність ситуації, ця сцена нагадує про непередбачуваність життя, у якому навіть найзвичайніші моменти можуть набувати особливого емоційного значення.

Над цією сценою розташована жінка на балконі другого поверху, яка виливає воду з глечика просто на вулицю. Не можна однозначно зрозуміти, чи вона не помічає людей унизу, чи робить це навмисно. Цей образ додає композиції певної театральності та підкреслює випадковість подій, які постійно супроводжують людське життя. Навіть неприємні ситуації з часом втрачають свою гостроту та залишаються лише спогадами. На цій же частині композиції знаходиться чоловік із возиком, наповненим товарами для продажу. Біля нього стоїть жінка з кошиком у руці, яка ніби збирається щось придбати або запитати у продавця. На задньому плані розташовані арки та вікно, крізь яке видно продовження морського краєвиду. Ці архітектурні елементи поглиблюють простір композиції та поєднують внутрішній світ вулиці з безмежністю моря.

На лівій частині триптиха зображений чоловік, який сидить на стільці та читає пресу. Газету йому щойно передала листоноша, яка від'їжджає на велосипеді. Попереду та позаду велосипеда розміщені стоси газет, що підкреслюють її щоденну працю та постійний рух. Ця сцена відображає звичайний момент людського життя, який знайомий багатьом поколінням. Позаду чоловіка розташовані старі дерев'яні двері. Вони залишаються зачиненими, створюючи образ невідомого майбутнього, що приховане від людського погляду. Праворуч за листоношою знаходиться літня жінка за прилавком, яка є ще одним образом повсякденної праці та щоденного ритму життя.

Усі частини композиції об'єднані архітектурним середовищем, мотивом моря, повторенням арок, вікон та відкритих просторів. Архітектура створює відчуття

єдиного, але легкого за формою міста, у якому кожна людина проживає власну історію, залишаючись частиною спільного життєвого потоку. Колористичне рішення твору побудоване на поєднанні теплих охристих, золотавих відтінків архітектури та насичених бірюзово-блакитних кольорів моря і неба. Тепла гама створює атмосферу затишку, тоді як холодні відтінки відкривають простір та надають композиції відчуття легкості й глибини. Контраст між теплими та холодними кольорами допомагає виділити основні композиційні акценти та формує гармонійний емоційний образ твору.

Отже, сценарій композиції будується на поєднанні окремих побутових епізодів, які разом утворюють узагальнений образ людського життя. Через звичайні щоденні події, взаємини між людьми, символічні деталі та атмосферу міського середовища розкривається головна ідея твору — цінність тих моментів буденності, з яких і складається людське життя.

КОМПОЗИЦІЙНЕ, СТИЛЬОВЕ ТА ТЕХНІЧНЕ РІШЕННЯ

Робота є художнім твором у вигляді триптиху. Написана на полотні акрилом, розмір 150 x 80 см.

Композиційне рішення

Композиційне рішення дипломного проєкту побудоване за принципом триптиха, що дозволяє поєднати декілька сюжетних епізодів в єдину художню систему. Незважаючи на поділ твору на три окремі полотна, композиція сприймається як цілісний розпис завдяки безперервному розвитку архітектурного середовища, спільному просторовому вирішенню та єдиному колористичному рішенням. Усі частини композиції взаємопов'язані між собою та підпорядковані загальному художньому задуму. Композиція також містить елементи театралізації простору. Архітектурні арки виконують роль своєрідних куліс, крізь які перед глядачем послідовно відкриваються окремі життєві епізоди. Кожен персонаж бере участь у власній невеликій історії, а сукупність цих сцен формує цілісний образ повсякденного життя. Такий прийом надає твору оповідного характеру та створює відчуття спостереження за живим міським середовищем, де буденні події перетворюються на своєрідну виставу людських взаємин. Основою композиції є багатофігурна побудова, у якій персонажі утворюють складну систему взаємодії. Композиційний центр розташований у середній частині триптиха та акцентований групою молодого сім'ї з дитячим візком. Навколо центрального образу розгортаються окремі сюжетні сцени, які формують єдиний ритм твору. Рух персонажів, напрямки поглядів та взаємодія окремих композиційних елементів спрямовують увагу глядача по всій площині розпису. Важливу роль у побудові простору відіграють архітектурні форми. Арки, вікна, балкони, двері та фрагменти забудови не лише організовують композицію, а й поєднують окремі сюжетні епізоди в єдине середовище. Повторення архітектурних мотивів створює ритм та підсилює цілісність композиційної структури. Особливого значення набуває образ моря, яке відкривається крізь арки та вікна, візуально об'єднуючи всі частини твору та розширюючи межі простору.

Колористичне рішення

Важливе місце у творі займає колористичне рішення. Основу кольорової гами становлять теплі охристі, золотаві та теракотові відтінки архітектури, які гармонійно поєднуються з насиченими бірюзовими та блакитними кольорами моря й неба. Такий контраст теплих і холодних кольорів створює виразну просторову глибину та допомагає акцентувати ключові елементи композиції. Колір виконує не лише зображальну, а й емоційно-образну функцію, формуючи атмосферу затишку, спокою та легкої ностальгії.

Стильове рішення

Стильове рішення роботи побудоване на поєднанні монументального живопису та декоративної стилізації. Форми персонажів та архітектурних елементів свідомо узагальнені та підпорядковані загальному ритму композиції. Відмова від надмірної деталізації дозволяє зосередити увагу на образній виразності твору та його емоційному змісті. Водночас окремі побутові сцени містять елементи легкої іронії та життєвого гумору, що надає композиції природності та людяності.

Технічне рішення

Технічне виконання роботи здійснене акриловими фарбами на полотні. Обрана техніка дозволила досягти насиченості кольору, чіткості декоративних площин та необхідної виразності живописної поверхні. Акрил забезпечує можливість роботи як великими узагальненими кольоровими масами, так і деталізацією окремих елементів композиції. Живописна манера поєднує локальні кольорові площини з м'яким моделюванням форми, що сприяє створенню гармонійного художнього образу.

Таким чином, композиційне, стильове та технічне рішення дипломного проєкту спрямоване на створення цілісного монументального твору, у якому через систему побутових образів, архітектурне середовище та декоративне колористичне вирішення розкривається тема повсякденного життя, людських взаємин та безперервного плину часу.

СКЛАД ПРОЕКТУ

До складу проекту входить:

- дипломна записка (41 стор.)
- фрескіз (розміром 80 х 55 см)
- дипломний твір у формі триптиха (три полотна загальним розміром 150 х 80 см.)
- фрагмент дипломної роботи (розмір 70 х 100 см.)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мистецтво як складова духовного життя. Функції та соціальна природа мистецтва. URL:
<https://osvita.ua/vnz/reports/culture/11163/>
(дата звернення: 17.05.2026)
2. Вікіпедія — Історія мистецтва. URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/Історія_мистецтв
(дата звернення: 17.05.2026)
3. Основи композиції URL:
https://medium.com/@xd_community_ua/основи-композиції-6cfb86f5518e
(дата звернення: 18.05.2026)
4. Естетизація повсякденності і споживацька культура. URL:
<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4c5d496b-1864-49e8-865e-3e6cea2a873f/content>
(дата звернення: 10.05.2026)
5. І. В. Карпенко — «Філософія і світ повсякденності». URL:
https://nasplib.isoftware.kiev.ua/items/acfedee8-809a-4535-aae6-03eeb8b96d79?utm_source=chatgpt.com
(дата звернення: 7.05.2026)
6. Вікіпедія — Дитинство URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/Дитинство>
(дата звернення: 10.05.2026)

7. Художній образ як ключове поняття в естетичному вихованні. URL:
https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2016/12_2016/13.pdf?utm_source=chatgpt.com

8. Жукова Дарина Олександрівна «Образ моря в поезії та живописі»
 опубліковано 06.04.2012 URL:
<https://nsportal.ru/ap/library/literaturnoe-tvorchestvo/2012/04/06/obraz-morya-v-poezii-i-zhivopisi>
 (дата звернення: 12.05.2026)

9. Вікіпедія — Мгер Чатинян. URL:
https://ru.wikipedia.org/wiki/Чатинян,_Мгер
 (дата звернення: 12.05.2026)

10. Клод Фошер URL:
<https://www.invaluable.com/artist/fauchere-claude-4z5wyghy0z/sold-at-auction-prices/?srsltid=AfmBOopoYn5NBAW-YJXsheeN-T6Fhn6e-Ajg2DNl9khGEPiHtEvkqidq>
 (дата звернення: 10.05.2026)

11. Олександр Мурашко URL:
<https://www.wikiart.org/uk/murashko-oleksandr-oleksandrovich/prodavchini-kvitiv-1917>
 (дата звернення: 12.05.2026)

12. Вікіпедія — Пітер Брейгель (Старший) URL:
[https://ru.wikipedia.org/wiki/Брейгель,_Питер_\(Старший\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Брейгель,_Питер_(Старший))
 (дата звернення: 08.05.2026)

13. Геоберт Ешвін Бадд URL:

<https://app.fta.art/ru/creator/18a96f0c428e3c0d8935029dbf18c54831695ad2>

(дата звернення: 07.05.2026)

14. Андре Деймон URL:

<https://martosennij.livejournal.com/123890.html>

(дата звернення: 10.05.2026)

15. Вікіпедія — Стилiзація URL:

[https://ru.wikipedia.org/wiki/Стилизация_\(изобразительное_искусство\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Стилизация_(изобразительное_искусство))

(дата звернення: 10.05.2026)

16. Вікіпедія — Сценографія URL:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/Сценографія>

(дата звернення: 09.05.2026)

17. Колірна гармонія URL:

<https://ocnt.com.ua/koloroznavstvo-chastyna-4-kolirna-garmoniya/>

(дата звернення: 07.05.2026)

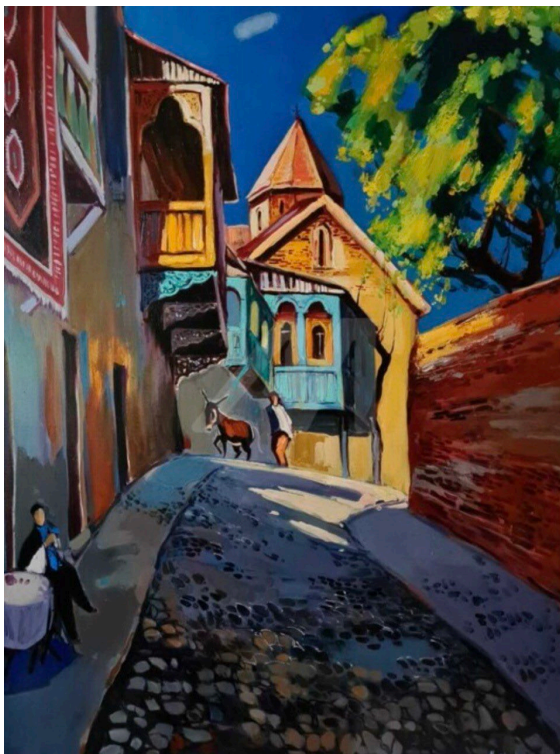
АЛЬБОМ ІЛЮСТРАЦІЙ

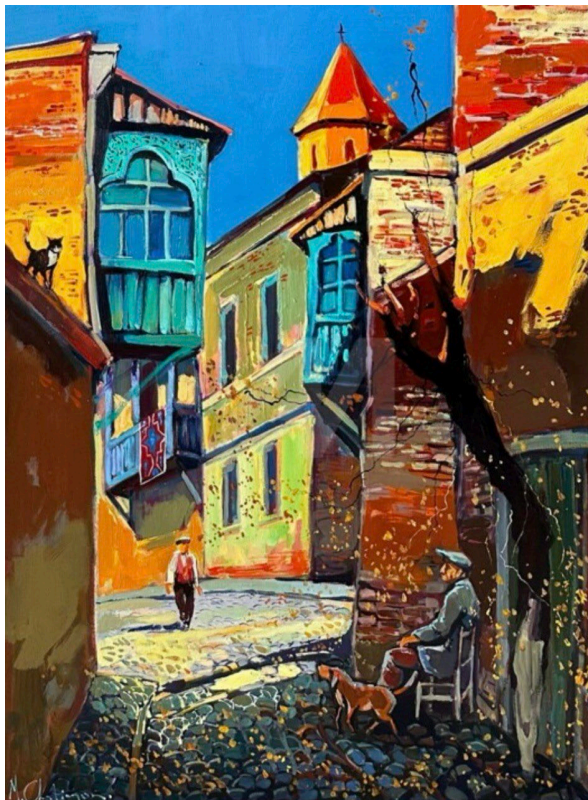
Іл. 1. Мгер Читанян «Дитинство» Полотно олія, 70см. х50см.

Іл. 2. Мгер Читанян «Теплий день на кам'яних влицях» полотно олія, 2023 рік

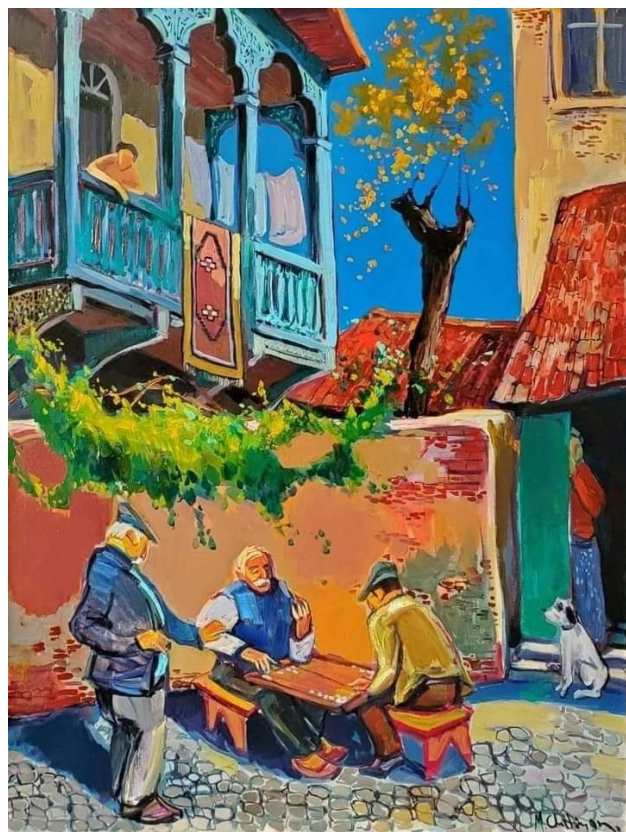
Іл. 3. Мгер Читанян «Тіньова вулиця» полотно олія, 2020 рік

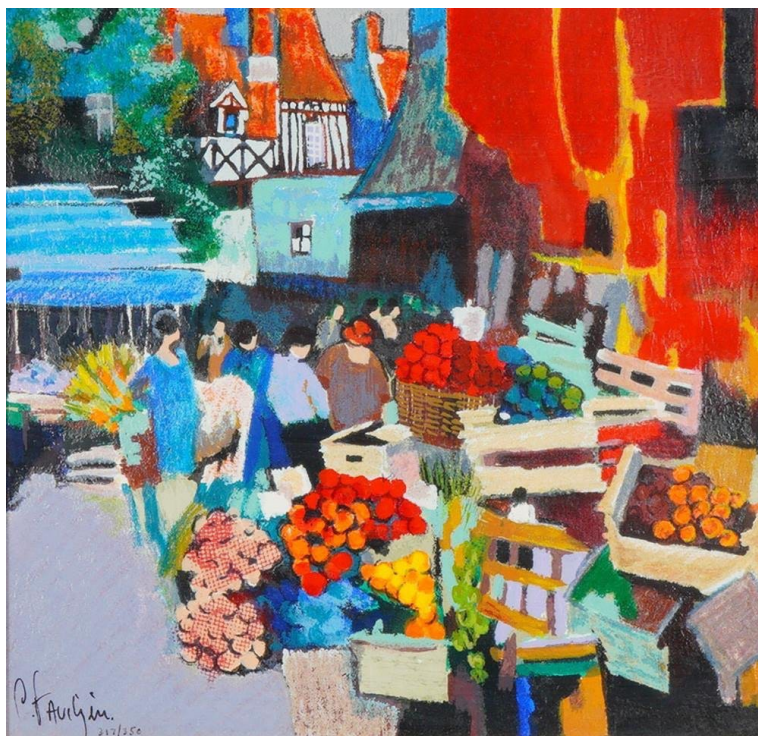
Іл. 4. Мгер Читанян «Старі друзі» полотно олія, 2023 рік

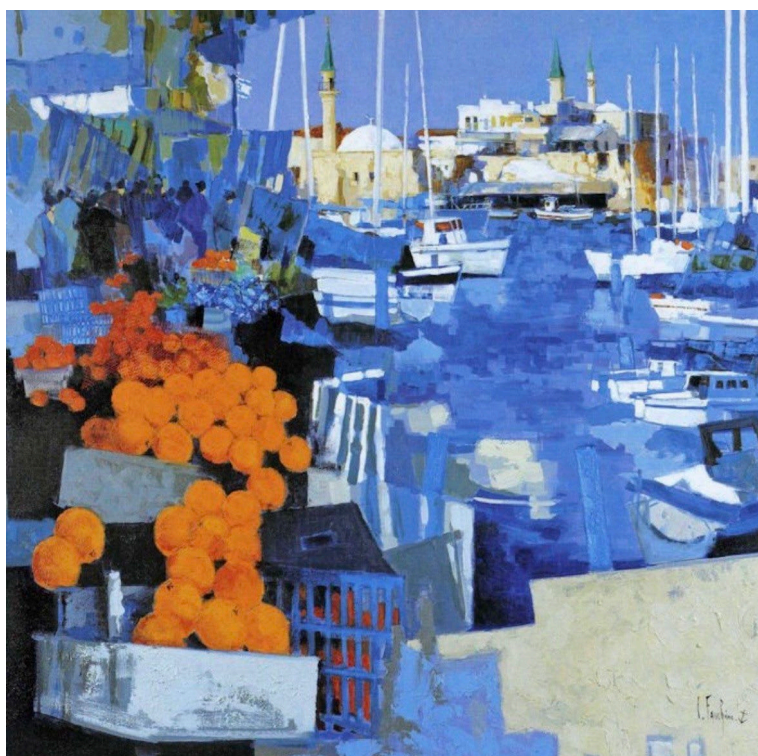
Іл. 5. Мгер Читанян «Не уїжай голубчик мій»

Іл. 6. Мгер Читанян «Нарди»

Іл. 7. Клод Фошер папір олівець 2025 рік

Іл. 8. Клод Фошер «Синій ринок»

Іл. 9. Клод Фошер «Фруктовий ринок»

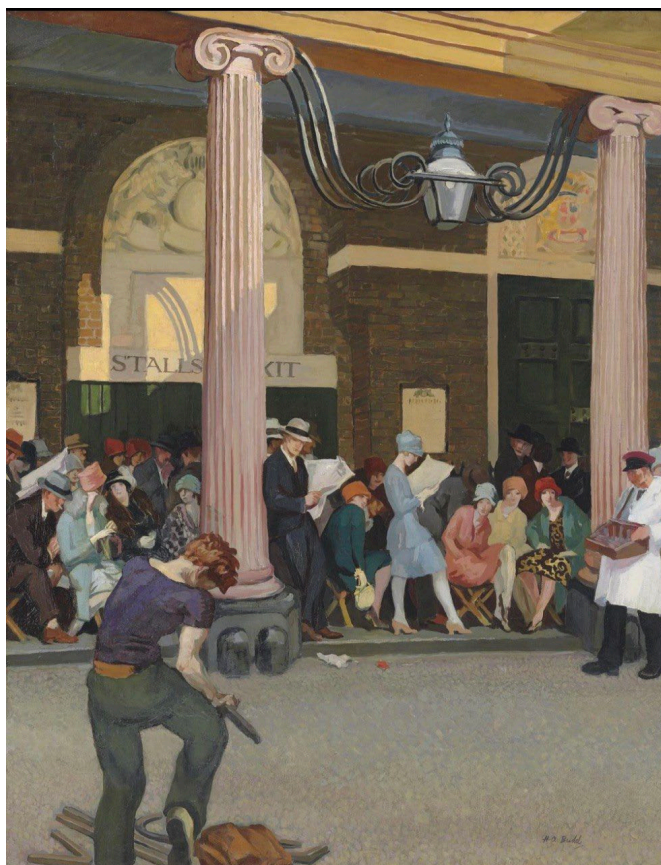
Іл. 10. Олександр Мурашко полотно олія, «Квіткарки» 1917 рік
Національний художній музей України

Іл. 11. Пітер Брейгель Старший «Ігри дітей» дерево олія, 116,4 см х 160,3 см, 1560 рік, Музей історії мистецтв, Вена

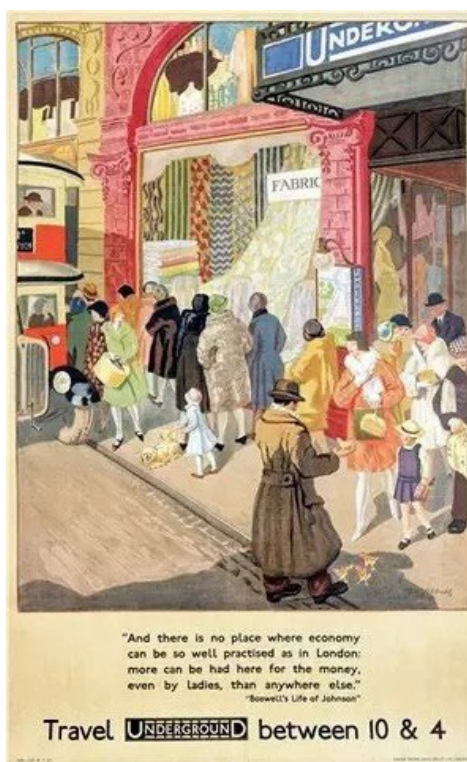
Іл. 12. Пітер Брейгель Старший «Мисливці на снігу» дерево олія, 170 см х 162 см, 1565 рік, Музей історії мистецтв, Вена

Іл. 13. Герберт Ешвін Бадд «Подорож в театр»

Іл.14. Герберт Ешвін Бадд «Магзин птиця» полотно олія, 101,5 см х 127 см, 1920 рік, Галерея Олдхем

Іл. 15. Герберт Ешвін Бадд «Подорож під землею між 10 і 4» літогафічний плакат у кольорах, 101см х 64 см, 1930 рік

Іл. 16. Герберт Ешвін Бадд «Продавці квітів Пікаділлі» полотно олія, 1924 рік
Центр спадщини Саутварк

Іл. 17. Андре деймон

Іл. 18. Андре деймон, полотно олія

Іл. 20. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного». Ескіз. 2026 рік

Іл. 21. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного». Форескіз 80 x 55 см, 2026 рік

Іл. 22. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного». Ескіз. 2026

Іл. 23. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного». 150 x 80 см. 2026

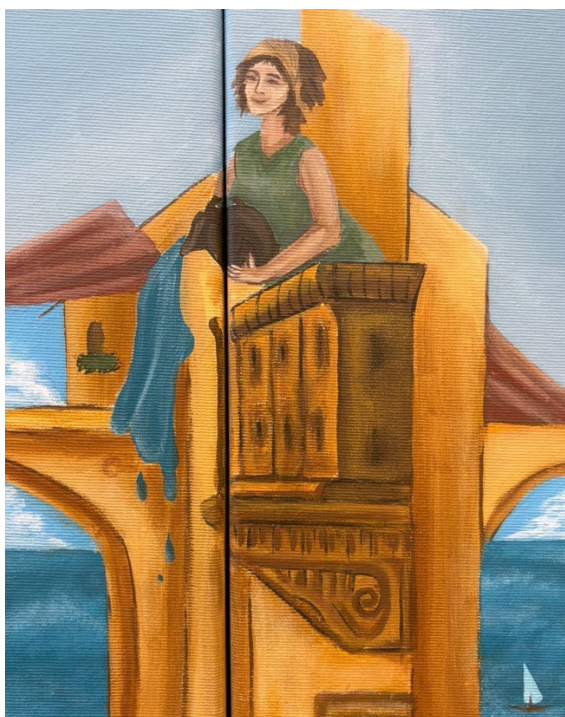
Іл. 24. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного» Фрагмент. 2026

Іл. 25. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного» Фрагмент. 2026

Іл. 26. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного» Фрагмент. 2026

Іл. 27. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного» Фрагмент. 2026

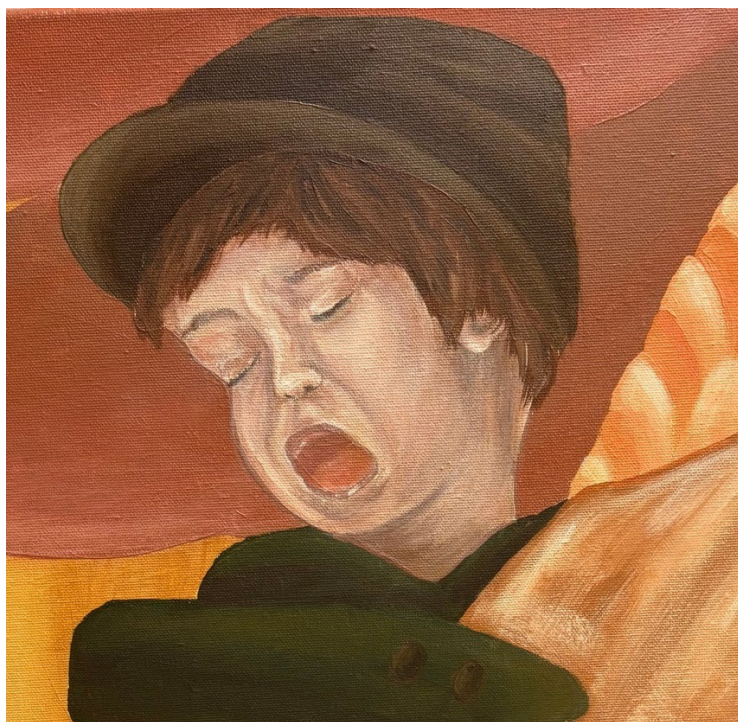
Іл. 28. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного» Фрагмент. 100 x 70 см. 2026

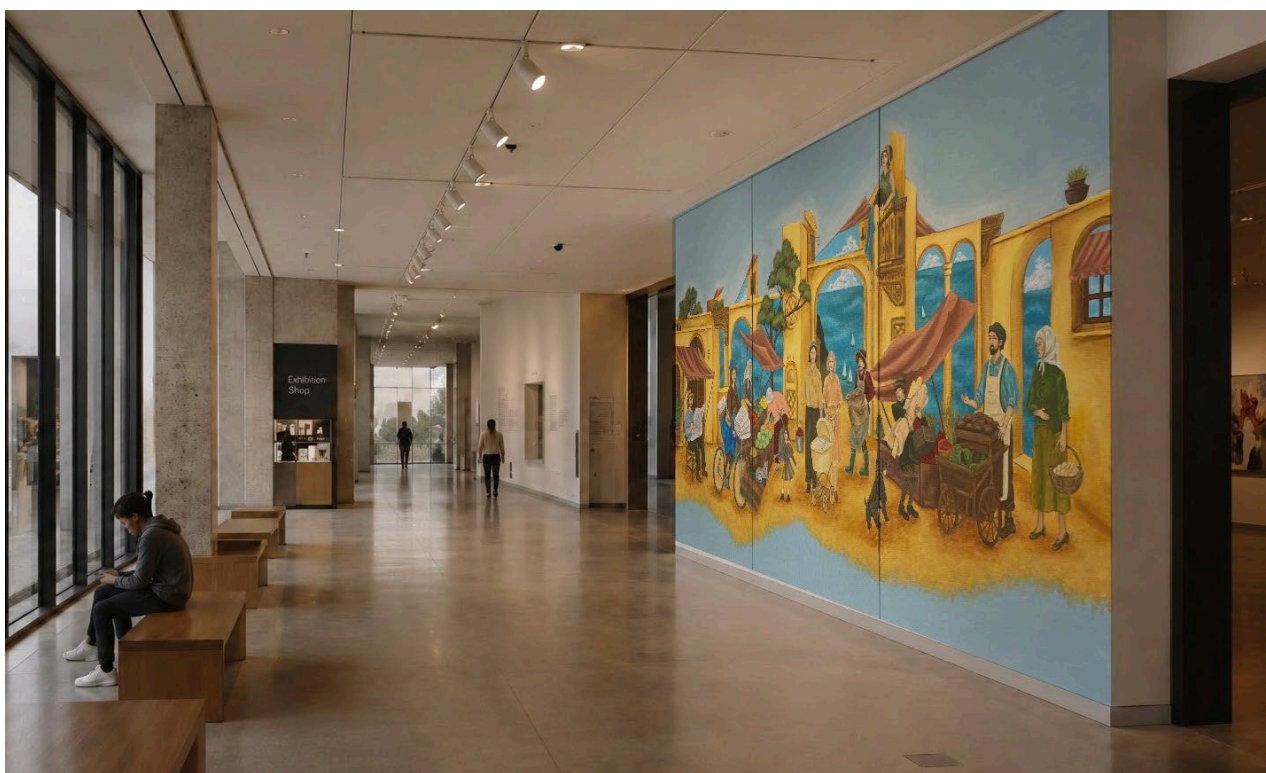
Іл. 29. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного» Фрагмент. 2026

Іл. 30. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного» Фрагмент. 2026

Іл. 31. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного» Фрагмент. 2026

Іл. 32. Остряньська Анна. Проект бакалавра
«Між берегами буденного». 2026